

Šetření už nikoho nezachrání. Expert popisuje, jak podraží elektřina

SZ | seznamzpravy.cz/clanek/porady-inside-talks-expert-proud-by-mohl-byt-o-ctvrtinu-levnejsi-ale-nedalo-by-se-tu-dychat-243476

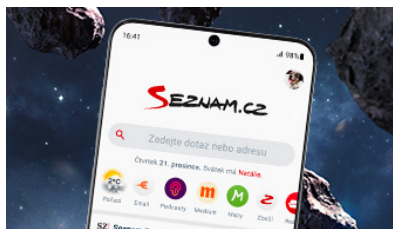
Zuzana Hodková

Rozhovor si můžete poslechnout i v audioverzi.

Co je důležitější? Levné energie, nebo životní prostředí? Evropa si zvolila druhou cestu. V roce 1997 se zavelelo k dekarbonizaci a v roce 2005 jako jeden z jejích nástrojů přišly takzvané povolenky.

Jejich cena však výrazně předběhla očekávání a v uplynulých letech se šplhala k hodnotě sto eur. „V prognózách, které měla Evropská komise, se cena kolem sta eur měla objevit až kolem roku 2030,“ říká v pořadu Inside Talks šéf ČEPS Martin Durčák.

A vysoká cena se pak samozřejmě odráží i v ceně energií. „Dokud nebude dostatek jiných zdrojů, bude tou poslední závěrnou elektrárnou, která určuje cenu pro všechny, v některých zemích elektrárny uhelné, popřípadě plynové. To v sobě nese povolenku,“ vysvětluje Durčák.

Tip od Seznamu

Nikam jinam nemusíte. Vyhledávání, Mapy, inzeráty, články a plno dalších služeb pohromadě

Počty jsou tedy podle něj jednoduché – v okamžiku, kdy žebříček zavírá uhelná elektrárna a cena povolenky je kolem 75 eur za vypuštěnou tunu oxidu uhličitého, projeví se efekt celých 75 eur ceny

povolenky. Kdyby byl poslední závěrný zdroj elektrárna plynová, tak u ní bude efekt zhruba poloviční.

To v praxi znamená, že bez povolenek by jedna kilowatthodina elektřiny vyšla o 1,8 koruny levněji, tedy téměř o čtvrtinu. Samozřejmě díky propojeným trhům v Evropě dochází na základě dostupných přeshraničních kapacit k nařezování vyšších cen v jednotlivých státech těmi nižšími z jiných států a opačně.

Závěrná elektrárna

- Její produkce přichází na trh jako poslední.
- Jde o nejdražší zdroj elektřiny, který je nutný k pokrytí poptávky v daném okamžiku a který určuje cenu veškeré elektřiny prodávané v daný den.
- V době energetické krize šlo hlavně o plynové zdroje, kvůli emisním povolenkám však stejnou roli mohou hrát i uhelné zdroje.

Foto: David Neff, Seznam Zprávy

Rovnice výroby je následující. Z jedné tuny o výhřevnosti 12 GJ se vyrobí asi jedna MWh energie a to odpovídá jedné povolenke. Bez ní by tedy byla jiná i samotná ekonomika uhelných elektráren, kterým hrozí, že po roce 2027 přestanou být výdělečné.

„Samozřejmě ten tlak je na uhelné elektrárny velký. Jak dlouho by se vyplácely, kdyby nebyly povolenky? Pravděpodobně mnohem déle, ale zase bychom tady neměli tak rychlý přechod k bezemisní energetice.“

A pak jsme u toho, co má přednost – jestli životní prostředí a planeta, nebo opravdu levná energie,“ říká Durčák s tím, že povolenky slouží právě k přechodu na novou bezemisní energetiku.

„Ty peníze zůstávají v energetice, nezmizí jinde. Stačí si ale vzpomenout, jak to vypadalo v Krušných horách na přelomu devadesátých let a jak to tam vypadá dnes,“ říká Durčák.

Světová hra s povolenkami

Kam se cena povolenek bude vyvíjet, je podle něj těžké odhadnout. „Kdybych to věděl, asi bych obchodoval s povolenkami. Na základě existujícího systému ETS dochází ke stahování povolenek a tím vytváření tlaku na jejich cenu,“ vysvětluje zdražování povolenek Durčák.

„Skutečnost je taková, že dokud se nebude stavět dostatek zdrojů a budou závěrnými elektrárnami ty emisní, budeme prostě platit ten závěrný zdroj. Povolenky se navíc obchodují nejenom mezi státem a příjemci povolenek, ale vstupují do toho i fondy a to nejenom ty evropské. Je to velká hra v burzovním světě a záleží mimo jiné na tom, jak moc a v jakém rozsahu kdo zaspekuluje,“ dodává šéf ČEPS.

Inside Talks

Pořad, ve kterém bude Zuzana Hodková se stálým týmem expertů rozebírat zákulisí byznysu. Tito insideři popíší, jakými tématy žijí průmysl, potravinářství, reality, startupy, finance, energetika nebo automobilový průmysl, a vysvětlí klíčové momenty a souvislosti.

Insidery je tato skupina šéfů:

- Tomáš Kolář z Linetu
- Petr Palička z realitní divize Penty
- Petr Novák z divize automotive společnosti JTEKT
- Tomáš Spurný z Moneta Money Bank

- Ondřej Fryc z Reflex Capital
- Martin Durčák z ČEPS
- Karel Pilčík z MP Krásno

Foto: Seznam Zprávy
Inside Talks. Každý pátek na SZ Byznys.

Kolik tedy budou stát energie letos a příští rok? Otázka, která dnes Čechy asi zajímá nejvíc. Na burze klesají víc, než se čekalo. „Zatím to vypadá, že se ceny stabilizují. Jestliže jsme se v polovině minulého roku bavili o tom, že odhady u silové elektřiny pro rok 2024 byly na úrovni 140 eur, dnes se pohybujeme pod sto eury. Ten vývoj je tam opravdu znatelný,“ říká Durčák a hned vysvětluje důvody.

„Souvisí to nejenom s povolenkami, ale i počasím, úsporami, výkonem světové ekonomiky, nebo tím, jak jsou plné zásobníky plynu. Prostě je tady uklidnění a spousta emotivních věcí, které cenu ovlivňují,“ říká Durčák. Právě emoce podle něj hrají velký vliv.

„Když máme plné zásobníky a zajištěné zásobování, chová se obchodník úplně jinak než v okamžiku, kdy je riziko, že bude něco chybět. V tu chvíli reaguje a tím ten produkt pochopitelně zdražuje,“

vysvětluje.

Regulovaná část je v zahraničí ještě dražší

I když však cena silové elektřiny na burze klesá, mnohým lidem letos výdaje na elektřinu kvůli růstu regulované složky a poplatkům přesto narostly. A nedá se čekat, že je zdražování v této části faktury za elektřinu konec.

„U regulovaných složek si musíme uvědomit jednu věc. Tam je vždy dvouletý doběh. To znamená, že v okamžiku, kdy začínají růst ceny podpůrných služeb a platíme netypický nárůst, jako byl v roce 2022, tak je občan neplatí v roce 2022, ale až s dvouletým zpožděním,“ vysvětluje Durčák.

Přehledně: Jak se zapojit do sdílení elektřiny a které poplatky vás neminou?

---

6. 1. 7:46

Rok 2023 byl podle něj sice z pohledu podpůrných služeb pozitivní, ale druhá věc jsou nutné investice do budoucna. „Je to otázka rozvoje sítě. Pakliže chceme mít obnovitelné zdroje, musíme rozvíjet síť,“ dodává a zdůrazňuje, že na konci uplynulého roku Evropská unie jednoznačně vzala na vědomí nutný rozvoj sítí a připravila akcelerační plán. „Ty sítě budou něco stát, budeme platit něco za datové centrum. Ale zdrojem financování není jen peněženka občanů,“ dodává.

Dost pravděpodobný je také růst další podstatné části regulované složky – poplatku „za jistič“, jinak tedy za rezervovaný příkon. „Když se podíváme do zahraničí, je tam podíl tohoto poplatku daleko vyšší než

u nás. U nás to bylo postaveno na spotřebovaných jednotkách elektřiny a na ten jistič nebo na tu fixní platbu bylo poměrně málo, asi 30 ku 70. V Evropě je ten obvyklý poměr opačný,“ dodává Durčák.

Paradox úspor s tepelným čerpadlem

V letošním roce přitom došlo k jednomu paradoxu. Lidem, kteří chtěli ušetřit a nakoupili si tepelná čerpadla, právě platba za jistič vyrostla nejvíc a stejně tak jako cena za distribuci.

„To je otázka na ERÚ, které je správcem distribučních poplatků. Cena za distribuci je fixní, naše náklady jsou fixní, naše sítě mají fixní odpisy. Je to stejně jako u distribučních společností a celý ten problém je jenom, jakým způsobem to rozdělíme mezi obyvatele. To znamená, že otázka je, když si někdo pořídí nové typy obnovitelných zdrojů a využívá sítě jenom v polovině roku, ale ta síť tam stojí celý rok, jestli má platit poplatky jenom za půl roku a kdo zaplatí ten zbytek?“

Pozn.: kalkulačka počítá s cenami regulované složky platnými pro rok 2024.